

75 (2487) №
Хакё ирёлё

1991 сұлхи ака уйахён
21-мёшёнче тухма тытәннә

ХРЕСЧЕН САССИ

ЭРНЕ КУН

2014,
авн, 26

КАНУ КУНЁН КАЛАРАМЕ

ЧАВАШ ЕН

ЯЛ-ЙЫШ

КИЛ

ХУТЛЕХ

СЫВЛАХ

ТЕПЕЛ

ШУПАШКАР 2014

Чаваш Ен – лайаххисен йышёнче

Виçем кун РФ Шалти
ёссен министерстви право
йёркине пасассине хирёс-
ле профилактика ирттерес
тёлёшле регионсемпе пра-

вительство комиссийён ларавне ирттернё.

Калаçаван тёл шанарё – сыва пурнаç йёркине
тытса пырассине йёркелесси, çынсене спорта
явёстарассине анлабра сарасси, наркоманипе
чирлё çынсене сыватма тёрлө майпа усё кура-
си пулна. Раçсей спорт министрён сумё Ната-
лья Паршикова субъектсем ку тёлёшле мёнле-
рех ёсленине тишкернё май Чаваш Ене ырапа
асанна. «Раçсей субъектёсенче физкультура
мероприятийёсене массалла ирттерессипе пуян
опыт пухна. Уйрамахан аван ёслесе пыракансем
хушшинче Чаваш Республикене асанмалла. Кун-
та сұлсеренех физкультурара спорта аталанта-
рас тёлёшле массалла мероприятисем нумай
ирттересё», – тенё вёл.

Халёха спорта явёстарассине сұллёрех шая
сёлкелешёнех Пётём Раçсейри «Ёспе хуёлеве
хатёр пул» физкультурара спорт комплексне
тепёр хут чёртсе таратма йышанна. Шупашкарта
юпа уйахён 9-11-мёшёнчен иртекен «Раçсей –
спорт сёр-шывё» Пётём тёнчери форумра ГТО
значокне презентацилема палартна.

Турё каласу

Октябрь уйахён пёрремёш кунё – ватё çынсен
уявё. Савна май Раçсей Пенси фончён респуб-
ликари управленийён ертуси Роза Алексеевна
Кондратьева сентябрён 30-мёшёнче 10 сехет-
рен пулса 12 сехетчен РФ Президенчён Шу-
пашкарти йышану пёлёмёнче халёхпа
турремён каласу ирттерет. Республикёра пур-
анакансем апа сак телефонпа 8(8352) 39-36-81
хайсене пашархантаракан ыйтусене пама пулта-
раçсё. Ситес сұлтан пенсие сёнёлле шутласси
канёсёрлантарать-и, социалла тёлвсемпе
камёлсёр-и е ытти ыйту пур-и – шанкаравлар. Ый-
тусене чавашла та, вырасла та пама юрать.

КИЛ-ТЁРЁШРЕ

Кишёр упрантёр

Сак меслетпе усё куричен кишёр
сёрни те пулканна. Юлашки сұлсенче
вара сак майпа сёс усё куратпа. Тама
шывпа хуташтарса хайма пек пуличчен
пёртататпа. Кишёр унта ярса 3 минут
тытатпа, унтан каларса типётетёп. Еш-
чёксене хурса картон хутпа витетёп.
Суркуннечех сётёклёхне сухатмасть.

Тамара ВАСИЛЬЕВА.

Пан улми татсан

Улма-сырлана пётёмпех татсан,
аван уйахён вёсёнче – юпа уйахёнче,
сұлсё тётёкниччен, йывёс-тёме мочеви-
на шёвекёпе (витре шыва сур кило)
сирпётни аван. Сакё сиенлё хурт-
капшанка, чир пусаракансене пётерме
пулашать. Пёрёхтеркёчпе сұлсё, вула,
турат вёсё (унта пыйтё сёмарти упран-
тат), йывёс таврашёнчи сёр таранак
сирпётмелле.

Йывёсене шуратма ан манёр: 10 л
шыва 2,5 кг извёс ямалла, лайахрах де-
зинфекцилема 0,5 кг пёхёр купоросё,
лайахрах сыпёсма 0,1 кг столяр сёлёмё
хушмалла. Шуратни йывёсё хёвел сун-
тарса ярасран та, сивёпе суркаланас-
ран та упрать.

Самрак йывёсё кашлакан чёр чун-
сенчен хуёлеме тимёр сеткапа, типётнё

ПАЯН кун тёршшё 11 сехет те 57 минут. Уйах тулса пырать.

Ку таранччен мён пур тымар сёмёсене пухса кёртнё:
сарёк, кашман, кишёр. Сак вёхатран сёр ашёнчи сёмёс ёсмест.

ЫРАН – Иисус Христос хёресне сёлкесе катартна кун. Типё
тытасёсё. Куплёстапа унран хатёрленё сёмёс сине. Вёрмана кайма юра-
ман, упа хайне валли шётёк хатёрлет. Сёленсем хёле хатёрленсе сёрёк
тунката айне пытанаçсё.

ВИСМИНЕ – кайёк хур ёсатакан Никита кунё. Кайёксем питё сёлте
вёсни суркунне шыв-шурла пуласса систернё. Ялсенче хурсене пусма
пусланё.

ЫЙТУ – ХУРАВ

Хёяр ёнмарё

Кёсёл хёяр хытах чирлерё.
Сикелемелёх кёна пулчё. Хёяр
лаптёкне халё мёнпе им-самла-
са хёвармалла-ши?

Марина ИВАНОВА. Сёрпё.

Хёяр авёрне тымарё-мёнёпе сунтар-
са ямалла, унан кёлёпе вара сёр чавна
чухне удобрени вырённе усё курмалла.
Сёрён сиепти сийне (10-20 см) илсе сад
пахчине сапмалла е урэх вырёна хур-
са тислёкпе хуташтармалла. Виçё-
таватё сұлтан хайхинчен чаплё сёрёк
тапри пулё. Тапра хурса илнё вырёна
вара компост е сёрёк тапри хывмалла.

Теплицёра ситёнтернё тёк унта из-
вёслё хлорпа (10 л шыва 400 г) дезин-
фекцилемелле. Панча (парник) юпи-
сене, саван пекех мён пур кёреçе-кёреп-
ле таврашне 10 процентла пёхёр купо-
росён шёвекёпе сётёрса тасатмалла.
Сак ёссене сывлаш температури 10 гра-
дус ашёран чакиччен тумалла, унсёрён
усси палёрсах каймё.

Пахча сёмёс ёснё лаптёка лайах
сёрнё тислёк сапса пёр кёреçе таранёш
чавмалла. Муклашкасене ватса тикёс-
леме кирлё мар – сиенлё хурт-капшан-
капа сум курак вёрри хёлле ытларах пётё.

Кирлё пулсан сёрё доломит сёнахё,
пурё е кёл хывмалла. Ыраш е горчица
акса хёвармалла.

Ситес суркунне вара хёяра урэх вы-
рёна акмалла (анчах каван йышхисем
ёснё сёрё мар). Малтанхи вырёна ёна 3-4
сұлтан сёс тавёрмалла. Унччен вара унта
тымар сёмёс (кишёр, сельдёрей, кашман,
сарёк) е пёрса, фасоль туса илмелле.
Вёсем сёрё тутлахла япаласемпе пуян-
латнисёр пуçне пулашлатма та пулашёс.

СЁНУ-КАНАШ

✓ Гладиолус паранкине хёсан кёлар-
сан лайахрах тетёр-и? Сакна асра тыт-
малла: чечекне касна хысçан паранки-
не пулса ситме 40 кун кирлё. Апла пёр-
пёр ыра кун мён пур гладиолус чечеке
касмалла та – 40 кунран паранкине чав-
са кёлармалла.

✓ Кукшапа сиенленнё улмуçси, гру-
ша йывёсёсене сёмёсене татна хысçан,
сұлсё тётёкне пуçличчен, 4 процентла
мочевина шёвё-кёпе сирпётмелле.

хёвел савранёш
тунипе, эрёмпе,
капрон чёлхала
усё курма май
пур. Толь е рубе-
роид усё курна
чух вёсен айне шёлапир хумалла. Йы-
вёсё хёмаран сёпса тунё кашкара хупни
вара кашлакан чёр чунсенчен те, хёвел-
рен те хуёлё. Кунашкар каркаса сур
уйахёчченех хёварма юрать.

Сыснана пула ан парёр

Пула юлашкинче белок, витамин,
минерал нумай, анчах вёсем аш па-
халёхне чакараçсё.

Сысна тем те сиеп: тымар сёмёс, тёш
тырё, клевер, силос, люцерна, пёрса
курёк. Кусем пурте аш тутине лайахлат-
ма пулашакансем, апла вёсене ытларах
ситерме тарёшмалла. Тула хывёхё, сёр
улми, хура тул, кукурус, кашман нимёрё
вара аш тутине япёхлатать. Анчах вёсем
тутё тытнипе паха, саванпа вёсене те
ситермелле. Сёпах та вёсен шайё раци-
онра сурринчен иртмелле мар.

Аш-какай пахалёхне пула, туранта
(жмых), соя ситерни япёхлатать. Са-
мёртса ситернё сыснана вёсене пацах
та памалла мар.

АВАН, 25 – ЮПА, 4

Сак тапхёрта
«Хыпар» Издатель-
ство сурчён пур кёлар-
рамне те Раçсей
почтин кашни уйрамён-
чех йёнёрех хакпа сы-
рантараçсё. Васкёр,
уксёра перекетлёр!

Сур сұла е сұлталака 400 тенкё-
рен ытла хаçат-журнал сырённи-
сем лотерея выльвене хутшёнма
пултарёс.

КАЛАРАМСЕМ	ИНДЕКС	Почта уйрамёсенче	«Чаваш пичет» киоскёсенче	«Советская Чувашия» киоскёсенче	Редакция
	ВД800	703,86	288	279	144
	В8353	286,08	150	141	90
	ВД804	329,28	234	231	144
	В1515	296,88	222	213	141
	В1524	188,82	114	111	81
	В4806	167,88	114	111	81
	В4838	353,82	168	162	114
	В3887	167,88	108	105	81
	В1529	279,48	252	246	198
	В4608	163,44	150	126	108
	В3429	120,36	120	120	100
	В4807	269,28	192	186	144
	В4847	629,58	660	660	570
	В4802	256,08	138	132	90
	В3208	157,02	162	156	120
	В3771	125,52	114	111	90

САНТАЛАК	Шупашкарта	Вёхёт	26.09	27.09	28.09	29.09	30.09
	Температура, °С	2-4 сехетре	+5	+7	+6	+5	+5
		14-16 сехетре	+17	+17	+12	+14	+13
	Сумёр савать		–	–	–	–	–
Атмосфера пусамё, мм.		758	752	756	753	750	

Аван уйа-
хёнче асла-
ти авётни –
кёр ашё пу-
ласса.

КĔСКЕН

Республика правительствин пенсионерсене 2015 çулта пурăнма кирлĕ чи пĕчĕк виçене сирĕплетнĕ. Вăл 5771 тенкĕпе танлашать.

СЫРАВ

Пурне те шута илĕс: хушалахсене, выльахсене, сад-пахчана...

2016 çулта Пĕтĕм Раççейри ял хушалах сыравĕ иртĕ. Чăвашстат сак пысăк ёсе хатĕрленсе ирттерме штатра тăман ятарлă ушкăн туса хунă.

Хальхи вăхăтра вĕсем ял хушалах объекчĕсен списокне хатĕрлесе илсе. Çулталăк вĕсленичен республика правительство комиссийĕ тата районсенче сырав комиссийĕ туса хурĕс.

Аса илтерер: Пĕтĕм Раççейри ял хушалах сыравĕ 2016 çулта июлĕн 1-мĕшĕнчен пуçласа августăн 15-мĕшĕнчен пырĕ, ситме йывăр уйрăм вырăнсенче – сентябрĕн 15-мĕшĕнчен пуçласа ноябрĕн 15-мĕшĕнчен. Сыраван малтанхи кăтартавĕсене 2017 çулхи IV кварталта пичетлĕс, пĕтĕмĕшле кăтаргусене вара 2018 çулхи IV кварталта.

Юлашки хут пирĕн сĕр-шывра сакнашкăл пысăк калапашлă ёсе 2006 çулта ирттернĕ. Ун чухне Чăваш Республикинче 1101 ял хушалах организациĕ пулнă, 2064 – хресчен (фермер) хушалахĕпе уйрăм предприниматель; 272,1 пин харпăр хай тата уйрăм хушалах; 733 – сад, пахча коллективĕ, выльах-чĕрлĕх ёрчетекен тата дача евĕр коммерциллĕ мар пĕрлешĕ.

Елена НИКОЛАЕВА.

Кўкесри стадионта РФ Пенси фончĕн республикари управленийĕн ёсченĕсен спартакиади иртнĕ. Амартăва 300 ытла сын хутшăннă, вĕсем спортан тĕрлĕ енĕпе тупашнă.

УСĂ КУРМА

Шăнар куракĕн вăррипе

Юнри сахăр шайне йĕркелеме: вĕреме кĕнĕ 250 мл шыва 15 г шăнар куракĕн вăрри ямалла, тепĕр хут вĕреме кĕртсе йăваш сулам çинче 5 минут тытмалла. Сивĕннĕ хыççан апа сăрăхтармалла, кунне 3 хут пĕрер кашăк ёсмелле.

Корица усăллă

Диабетпа чирлисен юнри сахăр шайне чакарма кирек епле ёсме-симене 1 чей кашăкĕ корица хушмалла. Корица сакăр татакĕ çине сапса сĕме те юрат. Сапла тусан юнри сахăрпа холестерин шайĕ палармалла чакĕ.

«Атте, анне тата элĕ – спорт сĕмий» номинацире Шупашкарти Моховсем сĕнтернĕ. Канаш хулин тата районĕн пĕрлештернĕ команди дартс турнирĕнче ылтăн медаль сĕнсе илнĕ.

КИРЛĔ ПУЛĔ

Юн пусăмĕ ўссе кайсан

Юн пусăмĕ тăруках ўссен сухалса каймасăр мĕн тумалла-ха?

- ✓ Васкавлă пулăшăва чĕнмелле.
- ✓ Май пулсан выртмалла – пуç кĕлеткерен сўлерех пулмалла е лăпланса лармалла.
- ✓ Пўлĕмре пулсан усă сывлаш кĕртме кантака усмалла.
- ✓ Ал айĕнче лăплантаракан эмел – корвалол, валокордин е валериана – пулсан апа 30-40 тумлам ёсмелле.
- ✓ Ятарлă препарат ёсмелле. Ку вăл – «Капотен», «Ангиоприл». Гипертоникшăн ку васкавлă пулăшупа танах. 30-40 минутран юн пусăмĕ 20-25 процент чакмалла.
- ✓ Чи кирли – хумханмалла мар. Пăлханни ахаль те йывăр лару-тăрăва пушшех кăткăслатма пултарать.
- ✓ Урана 10 минутлаха вĕри шыва чикмелле. Юн ура çине аннăсемĕн пуçри юн тымарĕсемпе чĕрене сăмăлрах пулĕ.
- ✓ Пĕр черкке коньяк ёснине гипертоние сиплеме май сўк – малтан вăл юн тымарĕсене сарать, унтан вара пĕрсе хурать.
- ✓ Кофеинлă эмелсене ёсме юрамасть. Ку шута цитрамон, каффетин кĕресĕ.
- ✓ Тимлĕ пулни тата вăхăта сая ямасăр кирлĕ мерăсем йышăнни инкекрен çалса хăварма пултарать.

Иван КОВАЛЕВ, васкавлă пулăш паракан тухтăр.

СИПPE КАЙТАР

Кăмпа чирĕ саклансан

50 мл медицина спирчĕ çине 2-3 шăл ыхра вĕтетсе ямалла, хупалчапа хупламалла. Эрнелĕхе тĕттĕм сĕре лартмалла, вăхăт-вăхăтăн силлесе илмелле. Ыт çинчи сиенленнĕ вырăнсене унпа кунне икĕ хут сĕрмелле. Сапла 1-2 эрне сипленмелле. Шĕвеке тĕттĕм вырăнта упралла.

Сухан хуппи пулăшĕ

Каçранах стакана пĕр суханан хуппине ярса ун çине тин вĕретнĕ шыв ямалла. Каçлаха хăвармалла, ирпе пĕрре виçĕмĕш пайне ёсмелле. Сывăрма выртас умĕн каллех саван чухлĕ. Сапла юн пусăмĕ йĕркеленсе ситиччен туса ёсмелле.

Сахăр юрататăр-и?

Сахăр юратакансен иммунитетĕ хăвша. Пылак çинĕ хыççан сўр сехетрен иммунитет чакма пулать. Ученăйсем кирек епле инфекципе чирлесен те пылак сĕме сĕнмесĕ, улма-сырла сĕткенĕ ёсме те тăхтамалла. Организман хайне хай хутĕлеме вай пулмалла.

Ўслĕк хăптăр

2/3 стакан кишĕр сĕткенĕ, 1/3 стакан пыл тата 1 кашăк лимон сĕткенĕ хутăштармалла. Апа кунне 3-4 хут икшер чей кашăкĕ ёсмелле. Ку эмел ситĕннисемшĕн те, ачасемшĕн те аван.

КАМАН МĔН ЫРАТАТЬ?

Туберкулезран. Китай халăх медицинини ўпке туберкулезне сиплеме ыхрапа усă курма сĕнет: пĕрремĕш кунне 30 г ыхра сĕмелле. Унтан 1,5 уйăх таран виçене майĕпен ўстерсе пырса 90-120 грама ситермелле. Малалли 1,5 уйăхра виçене чакарса пырса 30 г хăвармалла. Саван пекех кунне темиçе хут ыхра пăсĕпе сывламалла, кăкăрпа сурăма тип сула хутăштарнă ыхра сĕткенĕпе (1:1) сăтăрмалла.

Пус ыратсан. Чăх сăмартине (тин туни аванрах) стакана ярса лайăх лăкамалла, унтан вĕреме кĕнĕ сĕт ярса пăтратмалла та хăварт ёссе ямалла.

Климакс вăхăтĕнче вĕреме кĕнĕ 1 стакан шыва 1 кашăк сар сип ути (зверобой) ярса сўр сехет кĕтмелле. Сăрăхтармалла, ирпе-каçпа, апат хыççан, пĕрер стакан ёсмелле.

Çав тапхăрта питĕ тарланине чакарма вара шалфей пулăшĕ. Тин вĕретнĕ 1 стакан шыва 1,5 кашăк чухлĕ курак ярса 25 минут лартмалла. Кун тăршшĕнче пĕчĕкĕн-

пĕчĕкĕн ёссе ямалла.

Маститран. Пĕр тан виçе пыл, турăх тата каван ашлăхĕ илсе хутăштармалла, апа купăста сўлси çине сĕрсе кăкăр çине хумалла. Кашни 2-3 сехетрен сĕннипе улăштармалла. Сапла туни ыратнипе температурăна чакарма пулăшĕ. Саван пекех камфора сăвĕпе массаж тумалла.

Кăмпа чирĕнчен. Йўç кăшман вăррине сăнăх пек пуличчен вĕтетмелле, унтан кăшт шыва хутăштарса (пăтă пек пултăр) канăс-сăрлантаракан вырăна сĕрмелле. Сапла 7-10 кун таран кунне 1-2 хут тумалла.

Бронхитран. Тин вĕретнĕ сўр литр шыва 4 кашăк чухлĕ типĕтсе вĕтетнĕ пыл куракĕ (медуница) ярса 2 сехет лартмалла. Кунне 4 хут, апат умĕн 15-20 минут маларах, 100-шер мл ёсмелле.

Куç пўрленсе тăрсан. Вĕреме кĕнĕ 1 стакан шыва 2 чей кашăкĕ шăлан (шиповник) сырли ярса йăваш сулам çинче 5 минут тытмалла, 30 минут тăрăлтарса лартмалла, сăрăхтармалла. Таса пусма татки-

не хайхи шĕвекпе йĕпетсе куç çине хумалла.

Амалăхра фиброма пулсан. 1 пай гранат сĕмĕсĕн хуппи, 2 пай юман турачĕн хуппи, 1,5 пай палан турачĕн хуппи илсе вĕтетмелле, хутăштармалла. Эмаль кружкăна хайхи хутăша 1 кашăк тата вĕреме кĕнĕ 250 мл шыва ямалла, унтан апа «шыв мунчи» лартса йăваш сулам çинче 5-7 минут вĕретмелле. Савăта плита çинчен илсен 45 минутлаха тăрăланма лартмалла, сăрăхтармалла. Шĕвеке 3 пая пайламалла, кунне 3 хут, апатчен сўр сехет маларах, пĕрер пай ёсмелле.

Тепĕр меслет. Сўр литрлă кĕленчене сар сип ути (зверобой) чечекĕпе тулттармалла, унтан туличчен тип су ярса хупмалла, 1 уйăхлаха тĕттĕм сĕре лартмалла. Эрнере 2 хут силлесе илмелле. Тăрăлса ситсен хайхине тĕксĕм тĕслĕ кĕленчене куçармалла. Сывăрма выртас умĕн сиппе сыхнă ваткăна унпа йĕпетсе амалăх умне чикмелле. Ирпе туртса кăлармалла.

Ватхăмпине тасатма.

Темиçе хĕрлĕ кăшмана лайăх суса тасатмалла, хупламалăх шыв ярса сăра сироп пек пуличчен пĕсĕрмелле. Кунне темиçе хут 3/4 стакан чухлĕ ёсмелле. Сиплев курсĕ – 10 кун.

Кăшман сĕткенĕ ват хăмпине лайăх тасатать, унти чулсене ирĕлтерсе кăларма пулăшать.

Пĕвер ыратсан. Чĕрĕ каван ашлăхне кунне 2-3 хут 100-шер грамм сĕмелле.

Ангинăран. Пĕрер кашăк алоз, кĕтмел (брусника), ыхра сĕткенĕ илмелле, 1 чей кашăкĕ пыл хушмалла. Шĕвĕр пўрнене бинтпа чĕркесе хайхи хутăша чиксе кăлармалла та карланкă парне сĕрмелле. Сапла кашни 1,5 сехетрен туса тăмалла.

РЕКЛАМА, ПĔЛТЕРЎСЕМ

ПРОДАЮ

2. АКЦИЯ! Блоки керамзитобетонные 20x20x40 – 33 руб., 12x20x40 – 29 руб., 10x20x40 – 25 руб. Высокое кач-во. Доставка. Т. 89196543499.

3. АКЦИЯ! Кольца колодезные диам. 0,7 м, 1 м, 1,5 м. Д-ка манипулятором. Бурение. Т. 89196543499.

4. Пластиковые ОКНА. Низкие цены. Рассрочка. Замер. Доставка. Без вых. Т. 8-987-576-65-62.

5. Блоки керамзитобетонные 20x20x40, 12x20x40, 9x20x40 пропаренные, гидро-вибропрессованные заводские от производителя – недорого; **цемент, песок.** Доставка. Разгрузка. Без выходных. Кассовый чек, документы. Т. 8-960-301-63-74.

6. Песок, гравмассу, чернозем, торф, щебень, бой кирпича с доставкой. Т. 8-903-346-07-13.

7. Срубы для бани. Доставка по ЧР. Т. 372874.

11. Гравмассу, песок, щебень, керамзит, чернозем. Дешево. Доставка. Т.: 89276689713, 389713.

14. Станки для валяния валенок. Т.: 8-927-861-75-89, 8-937-381-05-85.

16. Сетку-рабицу от произ-ля, черную, зеленую, оцинкованную – около 100 видов, сетку сварную, столбы, скобы, проволоку, калитки. Доставка. Без выходных. Т.: 683045, 89379522211.

15. Кирпич, КБ, брусчатку, кольца. Т. 89613393363.

19. Гравмассу, песок, керамзит. Т. 8-903-322-57-66.

20. Сетку-рабицу, ворота, калитки, заборы, кровля, обшивка домов, навесы. Д-ка. Установка. Пенсионерам скидки. Т.: 89022881447, 38-75-74. metalservis21.ru

23. Гравмассу, песок, бой кирпича, щебень. Доставка. Тел. 89061355241.

28. Пластиковые ОКНА – немецкое качество. Замер. Доставка – бесплатно. Скидки. Без выходных. Т. 89370101054.

33. Гравмассу, песок, щебень, керамзит. Д-ка. Т. 89053465671.

47. Керамблоки 12x20x40, 20x20x40 от производителя, кирпич. Д-ка. Т.: 489277, 89033899038.

45. Песок, гравмассу, щебень. Д-ка. Т. 89196543499.

49. Керамблоки, цемент, керамзит в мешках – цены от производителя. Т. 8-905-344-79-32.

53. ОТРУБИ, ЗЕРНО, К/КОРМ. Д-ка. Т. 89613412236.

55. Пластиковые ОКНА – немецкое качество. Замер, доставка – бесплатно. Скидки. Т. 89370124111.

58. Гравмассу, щебень, песок, керамзит, чернозем. Д-ка. Т. 89276687015.

77. ТЕПЛИЦЫ 3x6 – 12000 р., 3x8 – 15000 р. Т. 48-16-54.

117. ОКНА ЧУВАШИИ. Пластиковые окна, железные двери. Замер. Монтаж. Скидки. Т. 89050281182.

СӐТЕЛӐР ТУЛӐХ ПУЛТӐР

СӐр улми – сырпа

Самрӑк сӐр улмине тасатса (пысӑкки-сене сурмалла касмалла) су сӐрнӑ сарлака ҫатмана хумалла, духовкӑна лартмалла. Хатӑр пуличчен кӑшт маларах сӐр улмине сыр хутӑшӑне сӐрмелле: теркӑланӑ сыр, ыхра, майонез. Ылтӑн тӑс ҫапиччен тытмалла. СӐтел ҫине лартиччен ӑна ук-роппа сапмалла.

Кукӑль ашлӑхӑ

Чӑлхене ҫӑтса ямалла тутлӑ кукӑль ашлӑхӑ туса пӑхар-и? Йӱҫӑтнӑ купӑстана сӑмҫеличчен пӑшӑхламалла. Туранӑ суханпа (май пур таран ытларах илмелле) теркӑланӑ кишӑре услам ҫупа ашаламалла. Суханпа кишӑрӑ купӑста чухлех пулмалла. Пурне те пӑрле пӑрлештермелле. Кукӑль ашне хурса духовкӑна е кӑмакана лартмалла. Ҫав тери тутлӑ кукӑль пулӑ.

«Геракл вӑйӑ»

пылак шыв

Пысӑк пан улмине шултра теркӑпа хырмалла, 1 чей кашӑк теркӑланӑ йӱҫ кӑшман, 1 кашӑк салтак тӱми (ромашка) чечекӑ, пӑрер чей кашӑкӑ типӑтнӑ кукша пуҫпа (одуванчик) хура хурлӑхан сулҫи, 1 кашӑк сахӑр, 3 л шыв илмелле. Вӑреме кӑнӑ шыва пӑрле хутӑштарнӑ сӑмҫӑ-курӑка ярса тепӑр хут вӑреме кӑртмелле те сулӑм ҫинчен илмелле. 15-20 минут тӑрӑлтӑрса лартмалла, сӑрӑхтармалла. Кун тӑршшӑнче ӑҫсе ямалла.

Тӑпӑрчӑ икерчи

Йӱҫсе кайнӑ тӑпӑрчӑран ҫав тери тутлӑ кӑпӑшка икерчӑ хатӑрлеме пулать. 250 г тӑпӑрча суршар чей кашӑкӑ апат содипе тата тӑварпа, 3-4 кашӑк сахӑрпа, 2 ҫамартапа тата 10 кашӑк ҫӑнӑхпа хутӑштарса чуста ҫӑрмалла, 1,5-2 сехетлӑхе лартмалла. Кайран икерчӑсем тумалла, вӑтам сулӑм ҫинче хупласа енчен енне ҫавӑрса пӑҫермелле.

ЧИПЕРЛЕНЕР-И?

Сӑна ҫамрӑклатма

Тӑпӑрчӑна пыл. 3 чей кашӑкӑ чухлӑ тӑпӑрча савӑн чухлех илнӑ пылпа хутӑштарса пите сӑрмелле. 20 минутран лӑп шывпа ҫуса ямалла.

Ҫӑмарта саррипе хывӑх. 1 ҫамарта саррине 5 чей кашӑкӑ чухлӑ селӑ хывӑхӑне хутӑштармалла, унтан кӑшт шӑвелмелӑх шыв хушса пите сӑрмелле. Сехетрен ашӑ шывпа ҫуса ямалла. Маскӑна ҫуса яриччен калаҫма юрамасть.

Ҫӑмарта саррипе тип су. Ҫӑмарта саррине 1 чей кашӑкӑ тип ҫупа тата сур чей кашӑкӑ тӑварлӑ шывпа хутӑштармалла, пите сӑрмелле. Маска типсен тепӑр сий сӑрмелле, 20 минутран лӑп шывпа ҫуса ямалла.

РЕКЛАМА, ПӐЛТЕРӰСЕМ

ПРОДАЮ

177. Кирпич красный одинарный, полуторный, силикатный, облицовочный (все цвета), половник, КББ 20x20x40, 20x12x40, гравмассу, керамзит. Доставка. Разгрузка кран-манипулятором. Т.: 44-20-97, 89033582097.

221. ПРОФНАСТИЛ, металлочерепицу, металло сайдинг, водостоки, пластиковые окна – доставка. Замеры. Строительство. Т. 89196534368.

265. Гравмассу, песок, щебень, бой кирпича, асфальтную крошку, торф, чернозем, глину. Уч. ВОВ, пенсионерам – скидки. Без вых. Т. 8-919-656-77-52.

ПӐЛЕС ТЕНӐЧЧӐ

Упрасан упранать

Баклажанпа тутлӑ пӑрӑҫа хӑллете ҫиес тесен мӑнлӑрех упрамалла-ши?

Соня Журавлева. Канаш районӑ.

Баклажана йывӑҫ ешчӑке кӑлпе типӑ хӑйӑр хутӑшӑне пӑр-пӑрне лекмелле мар хурса нӑхрепе антармалла, суркуннечен чиперех упранӑ. Баклажана тунипе пӑрле, чи лайӑххисене суйласа хумалла.

Сӑмах май, сӑмӑҫе сурма ункӑ евӑр сӑхен касса типӑтме те пулать. Хӑвел лекмен вырӑнта марля айӑнче типӑтмелле. Кайран ӑна пир хутаҫа чикмелле. Апата хушмалли тутлӑ сӑмӑҫ яланах ал айӑнче пулӑ.

Тунипе татнӑ тутлӑ пӑрӑҫа, сыввисене, пач та сиенленменнисене, кашнине уйрӑммӑн хаҫатпа чӑркесе картон коробкана икӑ сий туса хумалла, типӑ те сулхӑн вырӑнта тытмалла.

ПӐЧӐК ВӐРТТӐНЛӐХСЕМ

✓ Виҫӑ литрлӑ савӑтпа тӑварланӑ-консервланӑ сӑмӑҫе тӑрех сисе яраймастӑн. Кӑвакӑш ересрен хупӑлча айне ахаль горчичник хума юрать.

✓ Пӑлӑмри чечексене вӑтӑ шӑна ерсен ӱсен-тӑранпа тӑпран ҫиелти сийне ҫутӑ кӑрен тӑслӑ тунӑ йӑваш марганцовка шывӑпе пӑрӑхтермелле. 2-3 хут сапнӑ хыҫҫӑн шӑнасем пӑтӑҫ.

✓ Чечек савӑтӑнчи тӑпра кӑвакарма пуҫласан ҫиелти сийне хыrsa илмелле, юлни типессе кӑтмелле, унтан лайӑх тӑпра хурса ҫутӑ кӑрен марганцовка шывӑпе шӑвармалла.

ЧУНРИ

Лидия САРИНЕ

Савни тути ҫине ӱксемчӑ

Вӑри сывлӑш! Эсӑ ашӑ ҫилӑ пулса аякка-аякка кай. Ҫутӑ куҫсулӑм, эсӑ сӑмӑр тумламӑ пулса ҫӑле-ҫӑле ҫит. Ашӑ ҫилӑ, эсӑ савнин уҫӑ чӑречинчен вӑҫсе кӑрсемчӑ! Унӑн кӑпӑшка ҫӑҫне ачашӑн ҫеҫ, ӑнсӑртран та пулин, пӑрӑнсе илсемчӑ. Сӑмӑр пӑрчийӑм, савни чӑречи умне пырса, асӑрхамасӑр та пулин, унӑн тути ҫине ӱксемчӑ! Ан тив, ҫак самантра савнишӑн вӑл пыл тути калинчӑ.

Улӑхра

Сар ҫип ути пуличчен сарӑ пурҫӑн пулмаллаччӑ манӑн. Чӑнкӑрт! ҫеҫ питӑрсе илнӑ пулӑччӑҫ те ҫӑраҫсипе, пӑр шухӑшсӑр выртӑттӑм хӑр арчинче. Улӑхра ав, ҫава сасси илтӑнет. Халь-халь кунталла ҫывхарать. «Чӑвӑшт! Чӑвӑшт!» – тет тимӑр ҫава, хӑвел ҫинче ҫутала-ҫутала илет. Вӑл йӑлтӑртатса илни чуна сурса ярать. Сиксех чӑтретӑп сехре хӑпнипе. Хӑхӑмскерчӑчӑ эпӑ. Ах, епле хӑхӑмскерчӑчӑ! Чечеклӑ улӑха мӑн пек илем кӑрсе лараттӑм. Акӑ, ситрӑҫ пулмалла. Кунтах, ҫывӑхрах! Кӑҫех.. Кӑҫех пӑтӑрӑнсе ӱкетӑп. Пӑрре! Ҫава чаплатать.. Иккӑ! Виҫӑҫ! Пӑтрӑм!

Самай вӑхӑтран тӑна кӑретӑп. Эпӑ чӑрех иккен. Вилмен. Ахӑртнех тимӑр ҫава мӑкалма ӑлкӑрнӑ те вырӑн-вырӑнпа курӑка ҫиелтен кӑна шустарса кайнӑ. Хӑвелӑ ашӑтӑть-ха. Йӑри-тавра сӑнатӑп. Манран аякра та мар хурӑн ҫырли сапаки курӑнать. Ҫава касса кайнипе хӑш-пӑр ҫырли айккинелле сирпӑннӑ, симӑс курӑк ҫинче вӑсем юн тумламӑ евӑр курӑнаҫҫӑ. Вӑл ҫав-ҫавах пӑр сасӑ кӑлармасӑр асапланса выртнине курсан мана тӑсме ҫук намӑс пулса кайрӑ. Хӑр арчинче эпӑ ҫакна нихӑҫан та курман пулӑттӑм.

Атӑ-пушмакран кӑрекен лайӑх мар шӑршӑран хӑтӑлма ӑна шал енчен 3 процентлӑ водород перекиҫӑне сӑтӑрмалла.

Сырла эрехӑ

Сырла эрехӑ тума вӑренесчӑ. Калӑпӑр, хура пилешрен.

Апла чие ҫырли тутиллине хатӑрлесе пӑхӑр. 100-150 чие сулҫи, 0,5 л хура пилеш, 1,5 стакан сахӑр, 1 кашӑк лимон кислоти кирлӑ пулӑ. 1,5 л шыва ҫунӑ чие сул-

ҫине ярса вӑреме кӑртмелле. Вӑреме кӑнӑ хыҫҫӑн сулӑм ҫинче тата 10 минут тытмалла та сулҫӑсене кӑлармалла. Унтан сулҫӑмӑнчен иртнӑ пилеше ярса йӑваш сулӑм ҫинче хупласа 10 минут вӑретмелле. Ҫакӑн хыҫҫӑн сахӑр хушса тата 5 минут вӑретмелле. Кайран лимон кислоти ярса пӑтратмалла. Сивӑниччен кӑтмелле, сӑрӑхтармалла. 1 л шур эрехпе хутӑштармалла. Кӑленчсене ямалла. Ҫийӑнчех ӑҫмесен, тем вӑхӑт тытсан эрех тутлӑрах пулӑ.

Тунти кун, авӑн уйӑхӑн 29-мӑшӑ 6.10-6.30, 7.10-8.00 Ирхи кӑмӑл. (12+) 8.10-8.30, 11.10-11.30, 15.10-15.30, 16.10-16.30, 17.10-17.30, 18.10-18.30, 19.10-19.30, 20.10-20.30, 21.10-21.30, 23.10-23.30 Юрӑ вӑчӑри. (12+) 8.30-9.00, 15.30-16.00 Сӑр сум. (12+) 9.10-10.00 Не формат. (12+) 10.10-10.30, 22.10-22.30 Тӑван юрӑ-кӑвӑ. (12+) 10.30-11.00 Чӑрӑлӑх сути. (12+) 11.30-12.00 Ялан яла. (12+) 12.10-14.00 Чӑрӑрен тухакан сӑмахсем. (12+) 14.10-15.00 Путешествие в историю чуваш. (12+) 16.30-17.00 Социальный вопрос. (12+) 17.30-18.00 Радиовулав. (12+) 18.30-19.00 Тема дня. (12+) 19.30-20.00 Тӑплӑ каласу. (12+) 20.30-21.00 Уйӑхпи юмахӑсем. (12+) 21.30-22.00 Семье ашши. (12+) 22.10-23.00 Янра юрӑ! (хит-парад). (12+) 23.30-24.00 Присягая Родине. (12+)

Тунти кун – эрне кун 6.00, 7.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00 - Хыпарсем. (12+) 8.00, 9.00, 11.00, 14.00, 16.00, 17.00, 19.00, 21.00, 23.00 - Новости. (12+)

Ытлари кун, авӑн уйӑхӑн 30-мӑшӑ 6.10-6.30, 7.10-8.00 Ирхи кӑмӑл. (12+) 6.30-7.00, 21.30-22.00 Республика сасси. (12+) 8.10-8.30, 9.10-9.30, 10.10-10.30, 16.10-16.30, 17.10-17.30, 19.20-20.00, 20.10-20.30, 21.10-21.30, 22.10-22.30, 23.10-23.30 Юрӑ вӑчӑри. (12+) 8.30-9.00, 19.10-19.20 Тема дня. (12+) 9.30-10.00 Рабочая смена. (12+) 10.30-11.00 Социальный вопрос. (12+) 11.10-11.30 Тӑван юрӑ-кӑвӑ. (12+) 11.30-12.00, 22.30-23.00 Семье ашши. (12+) 12.05-14.00 Чӑрӑрен тухакан сӑмахсем. (12+) 14.10-15.00 Янра юрӑ! (хит-парад). (12+) 15.30-16.00 Ачалӑх урхамахӑ. (12+) 16.30-17.00, 23.30-24.00 Экстренный час. (12+) 17.30-18.00 Сӑр сум. (12+) 18.10-18.30 Вырма дневникӑ. (12+) 18.30-19.00 Чӑваш Ен: сулсем тата сынсем. 19.30-20.00 На Олимпе. (12+) 20.30-21.00 Уйӑхпи юмахӑсем. (6+)

Юн кун, юпа уйӑхӑн 1-мӑшӑ 6.10-6.30, 7.10-8.00 Ирхи кӑмӑл. (12+) 6.30-7.00 Республика сасси. (12+) 8.10-8.30, 10.10-10.30, 11.10-11.30, 14.10-14.30, 15.10-15.30, 16.10-16.30, 18.10-18.30, 19.10-19.30, 20.10-20.30, 23.10-23.30 Юрӑ вӑчӑри. (12+) 8.30-9.00 Вырма дневникӑ. (12+) 9.10-10.00 Женская среда. (12+) 10.30-11.00 Чӑваш Ен: сулсем тата сынсем. (12+) 11.30-12.00 Сӑр сум. (12+) 12.05-14.00 Чӑрӑрен тухакан сӑмахсем. (12+) 14.30-15.00 15.30-16.00 Ачалӑх урхамахӑ. (6+) 16.30-17.00 Экономика Чувашии. (12+) 23.30-24.00 Экстренный час. (16+) 17.10-18.00 Пӑччен мар. (12+) 18.30-19.00 Ялан яла. (12+) 19.10-19.20 Тема дня. (12+) 19.30-20.00 Тӑплӑ каласу. (12+) 20.30-21.00 Открытый регион (12+) 21.10-22.00 Чӑнтӑрлӑ чаршав. (12+)

Сӑнӑ юрӑ 6.05-6.10, 7.05-7.10, 8.05-8.10, 9.05-9.10, 10.05-10.10, 11.05-11.10, 14.05-14.10, 15.05-15.10, 16.05-16.10, 17.05-17.10, 18.05-18.10, 19.05-19.10, 20.05-20.10, 21.05-21.10, 22.05-22.10

Кӑснерни кун, юпа уйӑхӑн 2-мӑшӑ 6.10-6.30, 7.10-8.00 Ирхи кӑмӑл. (12+) 6.30-7.00, 8.10-8.30, 9.10-9.30, 14.10-14.30, 17.10-17.30, 20.10-20.30, 22.10-22.30, 23.10-23.30 Юрӑ вӑчӑри. (12+) 8.30-9.00, 22.30-23.00 Республика сасси. (12+) 9.10-10.00 "Хыпар" хаҫат тата чӑваш интеллигенцийӑ. (12+) 10.10-11.00 Пӑччен мар (12+), 11.10-12.00 Чӑнтӑрлӑ чаршав. (12+) 12.05-14.00 Чӑрӑрен тухакан сӑмахсем. (12+) 15.10-16.00 Путешествие в историю чуваш. (12+) 16.10-16.30 Тӑван юрӑ-кӑвӑ. (12+) 16.30-17.00, 23.30-24.00 Экстренный час. (12+) 17.30-18.00 Ачалӑх урхамахӑ. (6+) 18.10-18.30 Вырма дневникӑ. (12+) 18.30-19.00 Кученеҫӑ (12+) 19.10-20.00 Тема дня. (12+) 20.30-22.00 Сичӑ юрӑ. (12+)

Сӑнӑ юрӑ 6.05-6.10, 7.05-7.10, 8.05-8.10, 9.05-9.10, 10.05-10.10, 11.05-11.10, 14.05-14.10, 15.05-15.10, 16.05-16.10, 17.05-17.10, 18.05-18.10, 19.05-19.10, 20.05-20.10, 21.05-21.10, 22.05-22.10

Эрне кун, юпа уйӑхӑн 3-мӑшӑ 6.10-6.30, 7.10-8.00 Ирхи кӑмӑл. (12+) 6.30-7.00 Голос Республики. (12+) 8.10-8.30, 10.10-10.30, 14.10-14.30, 16.10-16.30, 18.10-18.30, 19.20-19.30 Юрӑ вӑчӑри. (12+) 8.30-9.00 Вырма дневникӑ. (12+) 9.10-10.00 Не формат. (12+) 10.30-11.00. (12+) 11.30-12.00 Пултарулах сулӑне. (12+) 12.05-14.00 Чӑрӑрен тухакан сӑмахсем. (12+) 14.30-15.00 Сӑр сум. (12+) 15.10-16.00 Пӑчӑшкӑ сӑмахӑ. (12+) 16.10-16.30 Тӑван юрӑ-кӑвӑ. (12+) 16.30-17.00 Социальный вопрос. (12+) 17.10-17.30 Тӑван юрӑ-кӑвӑ. (12+) 17.30-18.00 «Хыпар» хаҫат тата чӑваш интеллигенцийӑ. (12+) 18.30-19.00 Ялан яла. (12+) 19.10-19.20 Тема дня. (12+) 19.30-20.00 Присягая Родине. (12+) 20.10-24.00 Кӑҫхи микс. (12+)

Сӑнӑ юрӑ 6.05-6.10, 7.05-7.10, 8.05-8.10, 9.05-9.10, 10.05-10.10, 11.05-11.10, 14.05-14.10, 15.05-15.10, 16.05-16.10, 17.05-17.10, 18.05-18.10, 19.05-19.10, 20.05-20.10, 21.05-21.10, 22.05-22.10

Шӑмат кун, юпа уйӑхӑн 4-мӑшӑ 6.05-7.00 Чӑнтӑрлӑ чаршав. (12+) 7.05-8.00 Женская среда. (12+) 9.05-9.30, 10.05-10.30, 15.05-15.30, 16.05-16.30, 18.10-18.30, 19.05-19.30 Юрӑ вӑчӑри. (12+) 8.30-9.00 Тӑван ӑс-хакал. (12+) 9.30-10.00 Рабочая смена. (12+) 10.30-11.00 Чӑрӑлӑх сути. (12+) 11.30-12.00 Открытый регион (12+) 11.05-11.30, 15.05-15.30, 17.05-17.30 Тӑван юрӑ-кӑвӑ. (12+) 11.30-12.00 На Олимпе. (12+) 12.00-12.10 Хыпарсем. (12+) 12.10-14.00 Чӑрӑрен тухакан сӑмахсем. (12+) 14.05-15.00 Радиотеатр. 1 пайӑ. (12+) 15.30-16.00 Пултарулах сулӑне. (12+) 16.00-16.10 Хыпарсем. (12+) 16.30-17.00 Символ веры. (12+) 17.30-18.00 Шурӑм пус. (12+) 18.30-19.00 Ялан яла. (12+) 19.30-20.00 Уйӑхпи юмахӑсем. (6+) 20.05-24.00 Кӑҫхи микс. (12+)

Сӑнӑ юрӑ 6.05-6.10, 7.05-7.10, 8.05-8.10, 9.05-9.10, 10.05-10.10, 11.05-11.10, 14.05-14.10, 15.05-15.10, 16.05-16.10, 17.05-17.10, 18.05-18.10, 19.05-19.10, 20.05-20.10, 21.05-21.10, 22.05-22.10

Николай. 45 султа. Ялта пурӑнатӑп. Ӑсместӑп, туртмастӑп. Семье ҫавӑрма 35-45 сулсенчи хӑрарӑмпа паллашасшӑн. Тел. 8 937 395 80 63.

618. Копалки, сортировки, плуги, дисковые, разбрасыватели. Дешево. ДОСТАВКА! Т. 8-937-955-98-02.

КУПЛЮ 433. Коров. Т. 89278508564.

СУТАТӐП 580. СУРТ. Элӑк р-нӑ, Вылпасар. Т. 8-927-857-23-54.

РАБОТА 604. МОНОЛИТЧИКИ в Москву. Т. 8-966-108-22-36.

Table with 8 columns: Channel Name, Program Name, Time, and Description. Columns include: ТУНТИ КУН, 29; ЫТЛАРИ КУН, 30; ЮН КУН, 1; КЕҖШЕРНИ КУН, 2; ЭРНЕ КУН, 3; ШӐМАТ КУН, 4; ВЫРСАРНИКУН, 5. Each column lists programs for the first channel and includes sub-sections for 'РОССИЯ 1', 'ЧТВ', and 'РОССИЯ К'.

РЕКЛАМА, ПЕЛТЕРУСЕМ

УСЛУГИ

- 32. Лечение алкоголизма. Анонимно. Консультация бесплатная с 8 до 19 ч., сб., воскр. с 8 до 13 ч. А: Чаб., пр. Ленина, 56. Т. 52733.
63. Известный Чебоксарский экстрасенс, маг, хиромант, астролог Олег Боголюбов...
213. Бурение скважин на воду. Большой опыт. Гарантия. Т. 89061312124.
513. Чистка колодцев. Т. 8-961-342-90-59
637. Монтаж отопления, водоснабжения. Большой опыт работы.
260. Бурение скважин на воду. Т. 89603012513.
644. Юрист. Т.: 89279985500

Table with 4 columns: Organization Name, Address/Contact Info, Website, and Description. Includes 'ХРЕСЧЕН САССИ' and 'ДИРЕКТОР-ТЭП РЕДАКТОР ТИВЕҖСЕНЕ ПУРНАСЛАКАН'.

* Рекламан пелтерусем. Реклама тексесемпе пелтерусемшен вӑсене паракансем явалла.